

ANULU 1881.

CARTEA I.

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

PENTRU

TOTE TREBUINTIELE POPORULUI ROMANU.

Ese in fie-care luna câte una carte. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu întregu e 1 fl. v. a., pentru Romani'a 3 franci — lei noi. Abonantii voru primí cá premiu portretulu lui *A v r a m u J a n c u* — platindu numai 30 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea aceluia.

Preotulu Romanu.

Diurnalu besericescu, scolasticu si literariu.

Ese in fie-care luna odata.

Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 4 fl. [10 franci — lei noi.] Abonantii voru primí cá premiu portretele Metropolitiloru romani *Mironu Romanulu* si *Dr. Joanu Vancea* — platindu numai 50 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea acelor'a.

Amiculu Familiei.

Diurnalu socialu, beletristicu si literariu.

Ese totu in a dou'a Domineca.

Pretiulu de pren. pr unu anu 5 fl. [13 franci — lei noi], $\frac{1}{2}$ anu 2 fl. 50 cr. (7 franci — lei noi.)

Abonantii voru primí cá premiu portretulu distinsulu filologu si istoricu *Timoteiu Cipariu* — platindu numai 30 cr. pentru cart'a de transportu si pacuetarea aceluia.

Proprietariu, Editoru si Redactoru resp.:

Pop'a NICULAE F. NEGRUTIU.

Tôte aceste 3 diurnale de-odata abonate costau pre anulu întregu numai 8 fl. v. a. pentru Romani'a si Strainatate — 25 franci — lei noi. Cei ce dorescu a capetá si tôte 4 icónele de premiu voru avé de a platí inca 1 fl. [cei din Romani'a 3 franci — lei noi] in pretiulu cartei de transportu si a pacuetarei acelor'a.

A se adresá la Imprimari'a „*Georgiu Lazaru*“ in Gherl'a.

GHERL'A.

IMPRIMARI'A „*GEORGIU LAZARU.*“

1881.

CALENDARIULU SATEANULUI ROMANU

pre anulu ordinariu 1881

urmatu de Cartea III. din

„BIBLIOTEC'A SATEANULUI ROMANU“

A ESITU DE SU TIPARIU

si cuprinde urmatórele materii interesante:

I. Partea Calendaristica: Date cronologice pre anulu 1881, Serbatorile si alte dile schimbátore, Celea patru anu-tempuri, Intunecimi in sóre si luna, Ajunurile (posturile) preste anu, Cometulu reginte alu acestui anu, Genealogia, Cronologia, Tergurile de tíera insemnarae acestor'a s'a revediuu si indreptatu pre bas'a dateloru mai nóue consemnate la Ministerulu de agricultura, industria si comerciur. m. Datele curente dupa calend nou gregorianu, Santii si Serbatorile besericei resaritene si apusene, Fazele lunei si Schimbarile tempului, Semne de tempu, Terminele resaririi si apunerei sórelui in diverse restempuri ale fiacarei une s. a., in urma anuciuri literarie, de cari e plina si invelitóri'a acestui calendariu; afora de ace'a s'a adausu la partea calendaristica si papiru albu pentru insemnarea unoru agende de casa.

II. Partea de cetitu: Ce e romanulu? poesia de J. Clintocu, Starea

CARTILE SATEANULUI ROMANU.

Descépta-te Romane!

Canteculu Mariórei.

Cându me uitu in lumea mare,
Dómne, Dómne bine-’mi pare,
Cà io nu-su de neamu strainu,
Ci-su copila de romanu;
Cà io nu-su flóre de scaiu
Pe unu latu, selbatecu plaiu
Ci-su rosa de farmecu plina
Din a lui Traianu gradina.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Io-su copila de romanu,
Si unu doru nutrescu in sinu:
P’ai mei scumpi si mandri frati
De chinuri se-i vedu scapati;
Pre natiunea mea iubita
S’o vedu mare, fericita.

Fratii man’a candu ’si-oru dá,
De necasuri oru scapá;
Gintea nóstra va fi mare
Candu vomu vré cu totii tare:
Candu cu totii pentru ea
Face-vomu câtu vomu puté!

Io-su copila mititica,
Adi nu potu se facu nimica;
Dar’ acusi cându voiú fi mare,
Pentru-a fratiloru salvare
Voiú jertfi talentu, potere,
Jertfi-voiú ori ce avere.

Totu ce am, eu voiu depune
 Pe altariulu teu natiune,
 Si ti-oiu cresce cu iubire
 Multi fii buni spre fericire:
 Totu romani cu sufletu tare
 Se te scape de 'ntristare!

* * *

Dalbe flori a gintei mele,
 Romancutie frumosiele,
 June-alui Traianu nepóte:
 Asié faceti si voi tóte!
 Si-atunci ori ce gele grea
 Dintre noi va disparea,
 Gintea nóstra multu iubita
 Va fi mare, fericita.

Petru Dulfu.

Poesii populare.

De prin sate adunate
 Si ér' Sateniloru date.

In locu de introducere.

Sateanulu Romanu si cantarile lui.

Pre tóta façi'a pamentului, unde a benevoiiu Ddiu se arunce câte unu Romanu, acel'a se cunoşce din alte neamuri. Ér' dintre toti Români, Românu dela sate, Sateanulu, e celu mai vrednicu de luare-aminte, de bagare in séma. Dela inceputu inca, decându ni-au adusu marele imperatu Traianu in Daci'a, sateanulu românu a statu si stâ neclatitu, credintiosu obiceiuriloru s'ale vechi, ce le moscenî dela parentii si mosii sei. Elu a muncitu si muncesce in holdele si ogórele câscigate cu lupte crunte si ingrasiate cu sange scumpu, sange vitejescu. Elu din bucatieele s'ale de pamentu s'a nutritu sí se nutresce pre sene, soçi'a s'a, copii sei — bucatarindu afara de ace'a mîi de lacuste sí lipitori, cari parte 'lu furáu sí fura, parte 'lu insieláu si insiela. Elu, sateanulu

românu a statu si stă de 1776 ani aci cá Romanu, cá vítézu, infruntându cu peptulu seu celu latu ori ce navalíri, ori ce vrásimasí veniáu asupr'a scumpei nóstre tieri; elu a statu si stă cá unu pazitoriu pusu de Ddieu se tienă pacea, se infrunte rescólele din tier'a in care e asiediatu. Dá, sateanulu românu a vediutu multe neamuri vrasimasie si pagâne, cari veniáu asupr'a lui: se-lu prade, se-lu fure, se-lu necajésca si chinúesca, — le-a vediutu dícu pre tóte perindu si perindu-le pâna sí urm'a, apunêndu, stingúndu-se cá fumulu si topindu-se cá cér'a de faci'a focului; si elu a remasu si va remané in veci, cà-ci: *Romanu e in potere, si Romanu 'n veci nu piere!*"

Si a patimitu fórté multu neamulu romanescu, care in cea mai mare parte a fostu sateanulu greu-muncitoriu!

Se tacemu de navalirile cele multe si dese ale popóraloru selbatece, si se vedemu numai cá preste acelea câte a mai avutu de a patimí, câte greutati a avutu de-a invinge? Dar' óre este cu potentia se le potu scrie eu, unulu care numai abiá de câtiva ani traiescu; unu teneru, care d'íntre sateni n'am esítu nici unu minutu, de cându intrái in asta lume plina de uneltiri; eu, care din légânu si pâna la anii juníei, cu Romanii sateni am suptu unu aeru, am mâncatu o pâne, am portatu o opinca, unu sumanu, unu ciórecu, peptariu, caciula; eu, care din leagânu si pâna in anii juníei luai parte la bucuríile: la nuntíle, siediatorile, clácile, culesale de vinia, dusulu cununei s. a. si la superările: la inmormentari, pomene, inrolari de ostasi s. a.; eu, care am fostu faciã si partasiu la traiulu satenescu, care dimpreuna cu alti Romani sateni, am pascutu vitele, am fostu la móra, in preveghiu, si in totu loculu, pâna in anii juníei mele? Potévoiu óre insírá eu tóte greutatile ce le-a invinsu si care are

de a le învinge sateanulu romanu? O se me încercu la tempulu seu — cu ajutoriulu lui; — pentru acum inse me voiu marginí a le atinge acelea numai fórte pre scurtu.

Bietulu poporu Romanu, si in speție sateanulu, indata-ce a descalecatu aici in Daci'a Traiana a trebuitu se faca din codrii uriesi — holde de grâu, de secara, de cucuruзу, de orзу, de ovesu s. a. Elu, sateanulu romanu, cum a venitu aici a fostu silitu a sparge petrii cá se scótia din ele aurulu, argintulu, ferulu, plumbulu, aram'a s. a. Elu, cum a sositu aici, a scosu urzi'e a si pelinulu si le-a inlocuitu cu majoranulu si rosmarinulu ce-lu aducea din Itali'a, cu georginele, cu rosetele, cu trandafiri, si alte flori frumóse si bine-mirositórie.

Ce a facutu sateanulu romanu atunci, ace'a o face si astadi: lucra, muncesce, stérpesce plântele si gadinele rele, si in locul lor aduce bucate si vite folosítórie. In decursulu acestoru 17 sute de ani a schimbatu sateanulu romanu cu totulu firea pamentului, pre care 'lu aflasè reu, secu, selbategu, acoperitu cu muschiu si bureti veninosi. Elu a trasu in lungulu si latulu selbaticiei tieri Daci'a drumuri netede si bine-intocmite. Si nici astadi nu stà loculci, ci totu direge, totu tocmesce, cá-ci lipsele se inmultiescu. Acusiu va vení tempulu cá nici rezóre printre holde nu voru mai fí, tóte le taia satenii nostrii cu plugulu; si dreptu au, bine facu, — faca, lucre, numai nu-si deie strainului si veneticului nici unu petecu din mosf'a s'a!

Cine si-ar' luá ostenéla a priví pre sateanulu nostru romanu in tóte lucrurile lui, ar' trebúi cu totu dreptulu se díca: „Lucrulu Romanului e lucru greu!“ dupa cum díse odata unu unghuru invetiatu: „Lucru unghurului e lucru greu!“

Si aflându cátu e de greu lucrulu Romanului, ar' cugetá cá elu trebuie se fia gârbovu de spate, cu faci'a palida, ta-

cutu, posomoritu, adeca cum se dice l'ar' cugetá „cà-i totu plóua si ninge!“ — Dar' se-ar' insielá! — Romanulu tóte greutatile, pâna si greutatea cea mai mare, mórtea, o intimpina zîbindu, — tóte greutatile le jórta horindu, cântându, fluierându si glumindu.

E dreptu ca Romanulu nu totudeaun'a cânta de veselía si bucuría, ci mai multu cânta de gele, cà-ci asié-i-e si viéti'a.

Se puni numai sém'a bene: Romanulu, si cu deosebire sateanulu, de bucuría, de superere, de gele, de intristare, de desmierdare, de dragoste, trézu, bétu, elu cânta si éra cânta. Si cântarile lui suntu atátu de frumóse, suntu atátu de atragátore, încátu te oprescu in locu. Cându audi o hore, — colo pre lângá Somesiulu mare, cându vinu fetele dela lucru — sér'a, candu o audi, apoi se fíi mortu de diu-metate trebue se mergi la feréstra, — de nu poti esí in pórtá, se vedi óre: angeri cânta ori ómeni? Dar' nu numai fetele cânta, si nu numai pre Somesiulu mare, — nu, — Romanii sateni cânta toti, betrani, barbati, juni teneri, din munti si din câmpí.]

Nu este péna omenésca care se póta scrie tóte cântecele sateniloru nostrii romani, ér' déca se-ar' aflá când'va vre-o masína mai eftina decâtu tipariulu, carea inse se scrie cá fulgerulu de iute, si déca se-ar' scrie tóte cântarile sateniloru romani, atunci n'ar' incapé dóra nici in tóta lumea cartile ce se-ar' umplé cu cântecele sateniloru romani.

Traindu totu intre sateni Romani, amu adunatu si eu câteva cântece, hore, chiuituri, de pre la frumosielele fetitie dela sate, si éta veniu a le dá indereptu Romaniloru sateni cá se le cetèsca in „*Cartile Sateanului Romanu*“ — éra cându le va vení voia la fênu, la sapa, la secere, la plugu, la móra, in siedietóre, si in totu loculu se le cânte, — da, se le cânte si horésca, ca au glasu frumosu si dulce, de 'ti-e mai mare dragulu se asculti.

Poesii populare.

I.

Crisiule, Crisiule,
Apa limpedlora,
De pre lespedlora,
De-ai scf cuventá:
Eu te-asiu intrebá:
— Vediut'ai ori ba,
Pre alvi'a t'a.
Pe mândrutí'a mea?
— „Si de o-am vediutu
Nu o-am cunoscutu!“ (repetítu.)
— „Lesne-i de-a-o cunosce:

Obraziorulu ei
Spum'a laptelui,
Sprincenele ei
Pén'a corbului,
Ochisiorii ei
Dó ue mure cópte
Cópte la pamentu
Ne-atinse de ventu,
Cópte la recóre
Ne-atinse de sóre!“
— „Eu cá o-am vediutu (repetítu)
La umbra de pine
Cu gândulu la tine,
La flori culegându,
La lacremi stergându
De neic'a-'ntrebându.“

II.

Crisiule, Crisiutiule,
Sacatiaru isvórele
Si tóte paraiele
Se se védia petrile,
Se le usce sórele,
Se trecu cu petiórele,
Se-mi petrecu mandrutiele!

III.

Frundia verde de-alamáia,
Nici am casa, nici mosia,

Numai truda si mania
Apoi ciuda si urgia.

IV.

Frundia verde, frundia verde,
Ce mi dragu nu se mai vede,
Cá cine mi s'a vediutu
A pusu capulu la pamentu,
La pamentu, la érba verde,
Numai Domnedieu me vede!

V.

Cátu e Ardealulu de mare
Nici o dragoste nu are,
Dar' Banatu-i mitutelu,
Multa dragoste-i in elu.

VI.

Dà Dómne pe gândulu meu
Se ffa codrulu biráu
Si frundi'a solgabiráu —
C'-atunci asiu traí si eu!

VII.

Ardemite-ar' mè gândacu
C'-ai mâncatu frundi'a din fagu,
Si-ai invetiatu si-o omida
De-a mâncatu frundi'a de cruda, —
N'ai lasatu se crésca mare
Se faca umbra pe vale;
Cându e frundi'a câtu petaculu
Apucái codrú seraculu!

VIII.

Duce-masiu cu mândr'a-'n lume,
Nu-i popa se ne cunune,
Este unu-'n Boutiariu,
Ne cununa pe-unu gritiariu!
(Voru urmá.)

Veronic'a.

— Novela originala. —

I.

Scól'a cea mai mare in lume e viéti'a; si in acést'a scóla celu mai bunu invetiatoriu este suferinti'a.

* * *

Veronic'a erá de sieptespediece ani; — un'a dintre acele frumóse copile, pe lángha cari nici unu strainu nu póte trece fàrà de-a stá si a priví in urm'a loru cu admirare.

Parintele ei, — unu preotu romanu dela satu, — chirotonitu inca in acele tempuri, candu nu se pótea asié multá carte dela cei ce voiáu a se preotí, repausase acuma de optu ani.

Veduv'a preotésa, o muiere blánda si sirguintiósá, in etate cam de 55 ani, neavendu alti prunci, iubiá preste mesura pe Veronic'a. Si dóra acést'a a fostu uniculu ei pecatu in viétiá, cá si-a iubitú pré multu copil'a, pana ce erá mica si s'a silitu a-i face tóte pe placere. De ací a urmatu apoi cá Veronic'a crescúndu mai mare, nu pré voiá se asculte svaturile intielepte ale maicei s'ale, ci i placea a urmá numai dorintieloru s'ale capriçióse.

O! câte lacrimi de dorere a storsu ea prin neascultarea ei din ochii bunei s'ale mame! De câte ori a facutu'o a se convinge, cá iubirea preste mesura, atátu pentru parenti, câtu si pentru prunci aduce mai multu reu, decâtu bine!

* * *

Erá o dt frumósa de véra.

Veronic'a udá frumósele flori, ce le avea intr'o gradina micutia lángha casa si cari acum'a incepeau a se vescedí de arsíti'a sórelui.

Maic'a ei asemenea lucráse cev'a in gradina, si acuma siedea pe unu scaunu la umbr'a unui arbore, adúncita in cugete.

— Maica! — dîse Veronic'a dupa o tacere indelungata. — Eu asiu dorí se-mi gatu in septeman'a acést'a rochi'a cea nuua, — pentru ace'a me voiu duce astadi pâna in orasiulu vecinu cá se-mi cumparu una-alta ce-mi mai lipsesce la ea.

Hm! dîse intru sine veduv'a cuprinsa de ingrigîre, fàrà a raspunde indata la vorbele Veronicei. — Copil'a ast'a de unu tempu incóce 'si afla pré multe drumuri la orasiu. Nu-mi place nici de câtu de tréb'a ei. Mai multu n'o lasu se mérga la orasiu singura.

Apoi sculându-se de pe scaunu si apropiandu-se de Veronic'a dîse:

— Mai. ascépta drag'a mea, pâna domineca. Atunci voiu merge si eu si-ti voiu cumperá si vestminte de nunta.

— De nunta? — dîse Veronic'a tresarindu.

— Da, — respunsè maica-sa, — de nunta. Teodoru logodniculu teu a tramisu carte la parintii sei, in care dîce cà preste o luna va vení acasa dela óste, si abia ascépta se se póta cununá cu tine.

Veronic'a se întórsè la o parte siovaindu si nu raspunse nici unu cuventu.

— Ce? tîe nici nu-ti pare bine de acésta veste imbucurátore? O întrebá maica-s'a cu iubire.

— Nu! — respunsè ea cu deplina hotarire. — Eu nici odata n'am iubitu pe Teodoru. Cându mi-a cerutu man'a, m'am invofítu ce e dreptu, pentrucá atunci erám inca o copila nepreceptuta; dar' astadi 'ti spunu verde cà eu nici-candu nu voiu fí muierea lui Teodoru.

— Nu?... Si óre pentru ce?...

— Pentru ce se fiu muierea unui tieranu necioplitu, cându potu fí dómna intr'unu orasiu?...

Aceste cuvinte ale Veronicei au strabatutu cá o sagéta veninósa in anim'a mamei intristate si-au intarit'o si mai multu in unele prepusuri rele ce avea de unu tempu incóce despre copil'a s'a. — Teodoru pe care ea doriá din tóta anim'a se-lu aiba de ginere, ce e dreptu erá numai unu tieranu simplu, dar' omu de omenia, sirguíntiosu, cu anima buna intocma cá parentele seu, — judele acelei comune, — si iubea

sinceru pe Veronic'a. Apoi nici Veronic'a nu primise ceva crescere „domnésca,” cà-ci nici parintii ei nu prea avéu cev'a cultura mare, — pentru ace'a neci nu putea contá la vre-unu teneru mai de rangu. — O multíme de cugete neliniscitóre se nascura in mintea veduvei nefericite.

— Eu nu te intielegu copila! — dîsè ea intr'unu târ-
dfu voiendu a-si ascunde durerea si ingrigirea. Vorbesce mai curatu. Tu esti copila seraca si neinvetiata. Cum poti cugetá dara ca vei fí dómna in orasiu? Ce vorbe neintiepte suntu acestea?

— Asculta dara, se-ti spunu tóte, dîsè Veronic'a cu óre-si-care nelinisce. — De unu tempu incóce de câte ori mergu in orasiu, totu-de-a-un'a me intelnescu cu unu domnu teneru si frumosu, care âmbla dupa mine, me lauda cá sum frumósa cá unu angeru, si dîce cá me iubesce, 'si voiesce a me luá de muiere, cà-ci mai voiesce se móra decátu se tra-
iésca fàrà de mine. — Elu e fórte avutu, precum mi-a spusu, si are o casa frumósa in orasiu. Me-a si chiamatu de mai multe ori se-mi arete unde locuesce...

— Si tu ai mersu? — o intrerupsè repede maica-s'a; care acum'a erá convinsa cá ffiic'a s'a a alunecatu pe cale periculósa.

— Ba nu; — dîse Veronic'a, — n'am mersu pentrucá m'am temutu cá voiu ratecí pintre casele cele multe, si nu voiu mai scí vení acasa.

Aci veduv'a resuflá un'a din greu, cá si cându i-ar' fí cadiutu o pétra pe pe anima; apoi dîse:

— Si cum de nu mi-ai spusu tu mie despre aceste mai de multu? Apoi chiar' asié esti tu de nepreceptu de credi cá acel'a voiesce cu adeveru se te ié de muiere? Déca scopulu lui ar' fí curatu, atunci elu ar' vení la noi acasa, cá se-lu vedu si eu, si ti-ar' cere mân'a precum se cuvine. Dar' acel'a e unu insielatoriu vicleanu, de cari se afla multi prin orasie, si care te va nefericí acusi, de nu vei ascultá de mine. Deci de astadi inainte se nu cutezi a merge in orasiu fàrà de mine! M'ai intielesu?...

— Pentru ce se nu mergu? respunsè Veronic'a tremurându de manía. De unde scii domni'a t'a maica cá acel'a e unu insielatoriu, candu nici odata nu l'ai vediutu? Eu 'lu cunoscu mai hine si sciu cá me iubesce... Apoi si eu 'lu iubescu, si dupa altulu nu me voiu maritá....

Aceste cuvinte au cadiutu cá unu fulgeru asupr'a mamei nefericite. Câtev'a minute n'a potutu grafi nici unu cuventu. Dar' nici Veronic'a n'a asceptatu se mai auda vreunu respunsu, ci a esítu repede din gradina, apoi precându a esítu si maica-s'a dupa dens'a se mai cerce cu vorbe frumóse a o desceptá din ratecire si a o indreptá pre calea cea buna: Veronic'a nu erá nicairi. A fostu plecatu catra orasiu.

Cine-ar' poté descrie dorerea ce-a semtitu anim'a mamei in aceste mominte?

Precându Veronic'a, sér'a cáu tardíu a sositu acasa din orasiu, a gasitu pe maica-s'a in patu — bolnava....

(Va urmá.)

Petru Dulfu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gratularea Sateanului Romanu.

*Frați Romani din lumca mare |
Lasati jale, intristare,
Invidia, resbunare
Si haida-ti la gratulare;
Gratulati, cum facu si eu,
Gratulati neamului meu!*

*Dice-ti in coru dupa mine :
„Se dee Domnedieu bine
„Fericire 'ndestulire
„Bucuria si iubire
„Celor, carii adi sporescu
„Interesulu romanescu !“*

*Oftati mosiloru carunti
Albiti cá néu'a din munti
Ce cu catu mai multu traescu
La cugete se-'nalbescu,
Oftati-le fericitu
Anulu nou ce s'a ivitu!*

*Oftati babeloru cu minte
Ce sporescu in lucruri sante
Si ne 'nvétia cá: uniti
Se traimu ani fericiti,
Oftati-le fericitu
Anulu nou ce s'a ivitu!*

*Barbatiloru in vigóre
Socieloru iubitóre
Cari di, nópte obosescu
Pentru binele obstescu
Oftati-le: fericitu
Anulu nou ce s'a ivitu!*

*Juniloru cu portari fine
Ce sporescu strabunulu bine
Si intru elu se mandrescu...
Cu-alu vostru graiu romanescu
Oftati-le: fericitu
Anulu nou ce s'a ivitu!*

*Mandreloru fetitiei bune
Cari datinele strabune
Le privescu cá taine sante
Dela mame ereditate,
Oftati-le: fericitu
Anulu nou ce s'a ivitu!*

*Tenerimei, carea-nvética,
Si micutiloru din bracia
Ce suridu la vócea mumei
Si-su sperarea natiunei
Oftati-le: fericitu
Anulu nou ce s'a ivitu!*

*Monarchului pré iubitu
Ce pururea s'a ganditu
La poporulu romanescu
Strigati cu tonu barbatescu:*

*Intru multi ani fericitu
Anulu nou ce s'a ivitu!*

*Celor'a ce ne scutescu
Si de-alu nostru bine gandescu
Oftati-le: fericitu
Anulu nou ce s'a ivitu!*

*Intregului neamu romanu
Ce nu se-ncrede 'n paganu
Oftati-i cá vér'a — véra
Se-i fie si érn'a — érna,
Cas'a lui se-i fia casa
Si més'a se-i fia mésa,
Ér' elu se fia Romanu
Si crescinu, dar' nu paganu,
Ast'felu la toti: fericitu
Anulu nou ce s'a ivitu!*

J. P. R. Sateanu.

Risete si Zimbete.

Unu nevinovatu facatoriu de bani — judecatu. Ionitia Buzduganu se infaçisìa in dilele trecute inaintea tribunalului din Ilfovu (Romani'a) pentru de-a fi judecatu cá: facatoriu de bani.

Portarea lui spariata, hainele-i sdrentiöse si faci'a-i palida, stêrnirã indata compatimirea judecatoriloru faciã de densulu.

Dupace notariulu tribunalului ceti invinuirea, presiedintele 'lu intrebrã:

— Ionitia esti datu judecatiei, cá ai facutu bani, adeveratu se fia?

— Pecatele mele boieriule — respunsé Buzduganu — facându-si cruce cá de nepaste; eu n'amu pâne se dau la copii se mânânce, — de unde se facu eu bani?

— La domnulu procuroru ti-ai marturisu pecatulu, de ce dar' tãgãduesci inaintea tribunalului?

— Da, boieriule, am spusu d.-lui procuroru cá eu facu bani; elu inse m'a intielesu reu: — *Déca muncesce omulu firesce ca face bani.*

Ce e dreptu, joculu de cuvinte alui Ionitia Buzduganu a fostu fórte nimeritu, — dara tribunalulu totu l'au judecatu la 15 dile de inchisóre pentru glum'a ce a facutu cu procurorulu.

Unu bunu mijlocu de a scapã de cel ce ceru imprumutu. —
A. intãlnesce pe pretinulu seu B.

— Nu-mi poti se-mi dái 10 floreni imprumutu.

— 'Mi pare reu dar' n'am la mene.

— Da-acasa?

— Multiemescu, — toti suntu sanetosi.

Dicându acestea B. plăca in drumulu seu, lasându pre bietu pretinulu seu cu gur'a cascata si cu ochii 'nholbati.

O rudenie foarte incurcata. Unu barbatu inca teneru povestestece urmatórea istorióra sióda:

Am facutu cunoscintia unei veduve, care avea o fata mare.
— Am luatu de nevésta pe cea deântaiu.

Tatalu-meu avendu ocaziune de-a vedé adese-ori ffić'a mea vitrega s'a inamorisatu de dens'a si a luatu-o de soćie. Prin acésta casatorie soći'a mea deveni sócra socrului ei; ffić'a mea vitrega 'mi deveni mama vitrega, ér' eu tatalu vitregu alu ffićei soćiei mele, am devenitu ffiulu ei vitregu.

Mum'a mea vitrega si totu-de-odata si ffić'a mea vitrega nascù unu baiatu; prin urmare dobandí unu frate, cà-ci elu este ffiulu tatalui meu, dar' fiinduca elu este ffiu si alu ffićei nóstre vitrege, soći'a mea deveni bunic'a lui, si eu mosiulu ffiului meu vitregu.

Soći'a mea nascù asemenea unu baiatu. — Mum'a mea vitrega, este si sócra lui vitrega si totu-odata bunic'a s'a, cà-ci este ffiulu ffiului ei vitregu, si tatalu meu este cumnatulu copilului meu, de-óre sor'a acestui'a este soći'a celui de ântaiu.

Eu suntu fratele ffiului meu, care este ffiulu bunicei mele vitrege; eu suntu cumnatulu mumei mele, soći'a mea este matusia ffiului ei, ffiulu meu este nepotulu tatalui meu ér' eu suntu mosiulu meu propriu.

Retieta contr'a plansului copiilorn. — O copilitia de 3 ani plângea tare. — Dadaca-s'a o redicà la oglinda. Copiliti'a vediendu-se câtu erá de urita, candu se strimbá in plânsu, indata a tacutu, si si-a compusu faćia liniscita pentru cá se nu fia asiá de urita. De atuncia déca o redica la oglinda se opresce din plânsulu celu mai amaru. Eta câtu folosesce cunóscerea de sine! Éta cà din nou i-a iesitu dreptatea lui Socrate, adeca: cunóscete pre tine in-su-ti!

Dialogu între unu servitoriu infidelu si o dama jalusia:

Asculta Joane, 'ti voiú dá unu bunu bacsisiu, dar' spune-mi adeverulu, daca stapenulu teu 'mi e barbatu credintiosu.

— De, stapena, preste totu na-lu potú in inovatt. L'am auditu insa odata vorbindu si spunendu unui prietinu, cà elu dórme cu Luna si apoi se scóla cu Aurora. Dar' eu, pe sufletulu meu, n'am vediutu neci un'a din domnisiórele aceste.

Proprietariu, Editoru si Redactoru respundiatoriu: **Nicolae Fekete-Negrutiu.**

Gherla. Imprimari'a „Georgiu Lazaru“ 1881.

mentulu bine d. *Economulu*, **Fastoriulu din Basarabi'a** poesia de C. C. *Pesioranu*, **Gai'a** studiu din ornitologi'a populara rom. de S. Fl. *Marianu*, **Seraci'a**, **Fericirea si Munc'a** de G. *Sionu*, **Cinstea domnesca** — impartita de * **Stanu Venatoriulu** — intemplare din betrani — poesia de P. *Dulfu*, **Invetiatur'a** de C. *Trotenu*, **Risete si Zimbete**: *Laudele apei* cantate de unu beutoriu de vinu (poesia), *Betivulu resplatitoriu*, — *Se vorbia de unu betivu bene-conservatu*, — *Detori'a barbatésca*, — poesia, — *Se judeca unu procesu de despartire*, — *Taceti!* — poesia.

➡ **Pretiulu unui esemplariu e 30 cr. v. a. (75 bani de Romani'a) — Totu alu 5-lea esemplariu se da gratis; si asié 5 esemplare se vendu cu 1 fl. 20 cr., 10 es. cu 2 fl. 40 cr., 50 es. 12 fl. v. a.**

➡ **A se adresá la Imprimari'a „Georgiu Lazaru“ in Gherl'a — Szamosujvár.**

➡ In Cartile urmatóre vomu publicá mai multi articli din istoria, economía, — mai departe fabule, recepte de medicina s. a. ➡

„**Preotulu Romanu**“ numerulu 1 se va espedá impreuna cu nrulu 2 in 1/13 februaru

Carti de minune eftine!—Mai pe nemicu!

—Tóte acestea de odata procurate costau numai 2 fl. v. a. —

—Tóte acestea de-odata procurate costau numai 2 fl. v. a. —

Amoru si dincolo de mormentu. Novella de Ponson du Terail traducere de N. F. Negrutiu. Pretiulu 30 cr.

Bibliotec'a Sateanului romanu. Cartea I II. III. cuprindu materii forte interesante si amu-sante. Pretiulu la tóte trei e 75 cr.

Collecta de Recepte din economia, industria, comerciul si chimia, pentru economi, industriasi si co-merciantii. Pretiulu 40 cr.

Apologie. Discussiuni filologice si istorice magiare privitoare la Români invederite si rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. PARTEA I. Paulu Hunfalvy despre Cronic'a lui Georg. Gabr. Sincai. — Pretiulu 30 cr.

Renascerea limbii romanesci in vor-bire si scriere invederita si apretiată de Dr. Gregoriu Silasi. Pretiulu 40 cr.

Ifigeni'a in Aulid'a. Tragedia in 5 acte, dupa Euripide tradusa in versuri de Petru Dulfu. Pretiulu 30 cr.

Ifigeni'a in Tauri'a. Tragedia in 5 acte, dupa Euripide tradusa in versuri de Petru Dulfu. Pretiulu 30 cr.

Brand'a séu Nunt'a fatala. Schitia din emigrarea lui Dragosiu. Novela istorica nationala. Pretiulu 20 cr.

Elu trebuc se se însóre. Novela de Mari'a Schwarz, traducere de N. F. Negrutiu. Pretiulu 25 cr.

Secretele aloru trei nopti séu trei morti vii. Romanu englesu dupa Frankstein de Pamfilu J. Grapini. Pretiulu 50 cr.

Romanii la Plevn'a. Disertatie de Dr. A. P. Alessi. Pretiulu 20 cr.

 Tóte acestea la oalta se dau abonantilor cu pretiulu bagatelu de 2 fl. v. a.

A se adresá la Imprimeri'a „GEORGIU LAZARU“ in Gherl'a — Szamosujvár.